

Силабус курсу Організація медичного супроводу в туризмі

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма Туризм

Рік навчання: 4, Семестр: 7

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

кан.екон.наук, доцент **Кондрацька Лілія Петрівна**

Контактна інформація

l.kondrastka@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Освоєння освітнього компонента «**Організація медичного супроводу в туризмі**» дозволить здобувачам вищої освіти дізнатися про наукові основи, принципи та практичні інструменти забезпечення безпеки життя і здоров'я туристів під час подорожей. У процесі вивчення дисципліни розглядаються питання організації медичного обслуговування туристів, структури та функцій системи медичного супроводу, нормативно-правового регулювання, туристичного страхування, а також методи оцінки й управління медико-біологічними ризиками у різних видах туризму.

Здобувачі вищої освіти отримують знання про **медико-санітарні та соціальні аспекти туризму**, вчать прогнозувати можливі ризики, розробляти профілактичні заходи, визначати оптимальний рівень медичного забезпечення залежно від типу маршруту, складу туристичної групи та умов подорожі.

Дисципліна «**Організація медичного супроводу в туризмі**» є вибірковою складовою навчального плану, яка сприяє підготовці фахівців з спеціальності туризм для освітньої програми підготовки бакалаврів.

Вивчення дисципліни «**Організація медичного супроводу в туризмі**» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів «Туристична та готельна індустрія», «Туристична інфраструктура», «Рекреаційно-туристичні послуги», «Стандартизація, сертифікація та ліцензування туристичних і готельних послуг», «Сучасні проблеми міжнародного розвитку», «Кон'юнктура туристичного ринку» цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Структура курсу

Години (лек. /сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	1. Медичний супровід як складова системи безпеки у туризмі	<i>Знати:</i> Поняття, мету та завдання медичного супроводу в туризмі. Основні принципи безпеки туристичної діяльності. Структуру системи охорони здоров'я туристів. <i>Вміти:</i> Визначати місце медичного супроводу у структурі туристичних послуг. Пояснювати взаємозв'язок між безпекою, страхуванням і медичним супроводом.	Тести, питання, кейси

2 / 1	2. Нормативно-правові засади та міжнародні стандарти організації медичного супроводу	<i>Знати:</i> Основні законодавчі та нормативно-правові акти України у сфері туризму. Міжнародні стандарти ВООЗ, IATA, UNWTO щодо безпеки подорожей. Права та обов'язки туристів у контексті медичного забезпечення. <i>Вміти:</i> Аналізувати законодавчі документи та стандарти безпеки. Застосовувати вимоги міжнародних угод при розробці туристичних програм.	Тести, питання, кейси
2 / 1	3. Туристичне страхування як ключовий механізм медичного супроводу	<i>Знати:</i> Сутність, принципи та види туристичного страхування. Порядок оформлення, структура та умови страхових полісів. Роль асистанс-компаній і порядок надання допомоги за кордоном. <i>Вміти:</i> Обирати оптимальний вид страхування залежно від маршруту та ризиків. Аналізувати умови страхових полісів. Визначати обсяг страхового покриття.	Тести, питання, кейси
2 / 1	4. Класифікація та оцінка медико-біологічних ризиків у туризмі	<i>Знати:</i> Поняття та види медико-біологічних ризиків. Критерії класифікації: природні, соціально-поведінкові, техногенні. Методи кількісної та якісної оцінки ризиків. <i>Вміти:</i> Визначати ризики у конкретних видах туризму. Оцінювати рівень ризику за матрицею ймовірності та наслідків. Пропонувати шляхи мінімізації ризиків.	Тести, питання, кейси
2 / 1	5. Організація медичного супроводу у масовому туризмі	<i>Знати:</i> Особливості організації медичного супроводу у масових видах туризму (пляжний, екскурсійний, подієвий, круїзний, сімейний тощо). Вимоги до санітарно-гігієнічного стану об'єктів туристичної інфраструктури (готелі, транспорт, харчування). Роль туристичних операторів, медичних служб і місцевих органів влади у забезпеченні медичної безпеки великих туристичних потоків. Алгоритми дій при надзвичайних ситуаціях у місцях масового відпочинку (епідемії, отруєння, стихійні лиха). <i>Вміти:</i> Планувати систему медичного супроводу масових туристичних заходів і напрямів. Визначати потребу у медичному персоналі, обладнанні, аптеках, пунктах допомоги. Аналізувати ризики, притаманні масовим видам туризму, та розробляти профілактичні заходи. Взаємодіяти з асистанс-компаніями, медичними установами та службами цивільного захисту.	Тести, питання, кейси

2 / 1	6. Медичний супровід у спортивному та активному туризмі	<i>Знати:</i> Особливості організації медичного супроводу у видах туризму, пов'язаних із підвищеними фізичними навантаженнями (гірський, пішохідний, водний, лижний, велосипедний, спелеотуризм тощо). Фізіологічні та біологічні процеси, що відбуваються в організмі туриста під час тривалих або екстремальних навантажень. Основні ризики і типові травми у спортивному та активному туризмі: гіпотермія, висотна хвороба, тепловий удар, зневоднення, розтягнення, вивихи, переломи. Принципи профілактики перевтоми, травм, інфекційних захворювань у польових умовах. Алгоритм дій під час нещасних випадків у гірській чи віддаленій місцевості. <i>Вміти:</i> Розробляти систему медичного супроводу для спортивних і активних турів. Визначати фізичні, кліматичні та медико-біологічні фактори ризику. Планувати аптечку й засоби першої допомоги для екстремальних умов. Надати домедичну допомогу при травмах, переохолодженні, тепловому ударі, укусах тощо. Розробляти інструктажі для учасників активних турів щодо правил поведінки та дій у разі надзвичайних ситуацій.	Тести, питання, кейси
2 / 1	7. Особливості спортивного та активного туризму	<i>Знати:</i> Класифікацію активних і спортивних видів туризму (гірський, водний, лижний, велосипедний, пішохідний, кінний, спелеотуризм тощо).- Основні фізіологічні навантаження, що виникають під час активних подорожей, та їх вплив на організм людини. Вимоги до фізичної, технічної та психологічної підготовки учасників активних турів. Безпекові норми й етичні принципи поведінки під час активних подорожей. Особливості маршрутизації, логістики та страхування у спортивному туризмі. <i>Вміти:</i> Аналізувати специфіку спортивних і активних турів за складністю, ризиками та медичними потребами. Оцінювати фізичну підготовку учасників турів і рівень їх адаптації до навантажень. Розробляти рекомендації щодо підготовки до активних подорожей. Забезпечувати безпечну поведінку туристів під час подолання складних маршрутів.	Тести, питання, кейси
2 / 1	8. Медичний та оздоровчий туризм: специфіка організації медичного супроводу	<i>Знати:</i> Сутність і види медичного та оздоровчого туризму. Міжнародні та національні стандарти медичного обслуговування туристів. Особливості організації медичних турів: клінічний вибір, етапи лікування, супровід пацієнтів. Етичні аспекти медичного туризму (інформована	Тести, питання, кейси

		згода, медична таємниця, захист персональних даних). Принципи санаторно-курортного лікування і реабілітації. <i>Вміти:</i> Розробляти маршрути медичного та оздоровчого туризму з урахуванням медичних показань. Визначати вимоги до партнерських медичних закладів. Аналізувати ризики, пов'язані з лікуванням або реабілітацією за кордоном. Взаємодіяти з медичними центрами, страховими та туристичними компаніями.	
2 / 1	9. Особливості медичного супроводу під час міжнародних туристичних поїздок	<i>Знати:</i> Міжнародні стандарти охорони здоров'я туристів (ВООЗ, ЄС, IATA). Вимоги до вакцинації, санітарних сертифікатів і страхових полісів. Алгоритм дій туриста у разі хвороби чи нещасного випадку за кордоном. Механізм взаємодії між туристом, туроператором, страховиком і медичним закладом за кордоном. Особливості евакуації та репатріації. <i>Вміти:</i> Готувати документи, необхідні для безпечної подорожі за кордон (медичні довідки, страхові поліси, сертифікати вакцинації). Розпізнавати типові ризики для здоров'я у міжнародних поїздках (зміна клімату, харчування, інфекційні ризики). Розробляти алгоритм дій туриста при виникненні хвороби або травми за межами країни. Забезпечувати комунікацію з міжнародними асистанс-компаніями.	Тести, питання, кейси
2 / 1	10. Організація аптечки туристичної групи та вимоги до її комплектації	<i>Знати:</i> Класифікацію аптечок (індивідуальні, групові, спеціалізовані). Основні лікарські засоби, перев'язувальні матеріали, антисептики та допоміжні засоби. Норми зберігання і транспортування медикаментів під час подорожі. Вимоги до аптечок у різних видах туризму (масовий, активний, екстремальний, дитячий). Порядок утилізації медикаментів і медичних відходів. <i>Вміти:</i> Скласти аптечку туристичної групи відповідно до виду туризму. Визначати потребу в медичних засобах залежно від маршруту, клімату та складу групи. Контролювати терміни придатності ліків і умови їх зберігання. Користуватися аптечкою в разі надзвичайних ситуацій.	Тести, питання, кейси

2 / 1	11. Перша домедична допомога у туризмі: теоретичні основи та алгоритми	<i>Знати:</i> Поняття, принципи та правові аспекти надання домедичної допомоги.- Послідовність дій при надзвичайних ситуаціях згідно з протоколами (DRABC, ABCDE). Основи анатомії і фізіології, необхідні для оцінки стану постраждалого. Алгоритми допомоги при зупинці дихання і серця, кровотечах, опіках, укусах, шоківих станах. Особливості надання допомоги у польових і віддалених умовах. <i>Вміти:</i> Здійснювати оцінку стану потерпілого за базовими показниками (свідомість, дихання, пульс). Виконувати базові дії домедичної допомоги (штучне дихання, непрямий масаж серця, зупинка кровотечі, іммобілізація). Використовувати аптечку та підручні засоби для стабілізації стану потерпілого до прибуття медиків. Організовувати виклик екстрених служб у разі подій під час подорожі.	Тести, питання, кейси
2 / 1	12. Практичні аспекти домедичної допомоги у туризмі: травми, поранення, переломи	<i>Знати:</i> Види та класифікацію травм у туристичній практиці (механічні, термічні, хімічні). Ознаки переломів, розтягнень, вивихів, травм голови, опіків, обморожень. Основні методи фіксації та іммобілізації кінцівок. Особливості транспортування потерпілих у складних умовах (гори, ліс, вода). Принципи асептики і антисептики у польових умовах. <i>Вміти:</i> Визначати вид і ступінь травми.- Надавати домедичну допомогу при травмах різної складності. Виконувати іммобілізацію та підручну фіксацію кінцівок. Забезпечувати безпечне транспортування потерпілих у польових умовах. Застосовувати засоби індивідуального захисту при роботі з кров'ю та ранами.	Тести, питання, кейси
2 / 1	13. Медичний супровід у разі надзвичайних ситуацій під час подорожей	<i>Знати:</i> Види надзвичайних ситуацій у туризмі (природні, техногенні, соціальні, медико-біологічні). Організацію медичного реагування в умовах катастроф, стихійних лих, аварій, масових уражень. Принципи евакуації та розгортання тимчасових пунктів допомоги. Психологічні аспекти поведінки людей у стресових ситуаціях.- Взаємодію туристичних, медичних і рятувальних служб. <i>Вміти:</i> Розробляти план дій при надзвичайних ситуаціях під час подорожей. Координувати дії групи туристів при небезпеці. Надавати допомогу постраждалим і організовувати евакуацію. Співпрацювати з медичними та рятувальними службами у кризових умовах. Забезпечувати психологічну підтримку учасників подорожі.	Тести, питання, кейси

2 / 1	14. Етика та комунікація в організації медичного супроводу у туризмі	<i>Знати:</i> Основні етичні принципи медичного супроводу: гуманізм, конфіденційність, інформована згода, повага до особистості. Професійні стандарти поведінки працівників туризму у взаємодії з медичними структурами. Особливості міжкультурної комунікації у сфері міжнародного туризму. Психологічні аспекти взаємодії з туристами, які потребують медичної допомоги. Алгоритми ефективної комунікації у кризових ситуаціях. <i>Вміти:</i> Будувати професійні комунікації між туристом, медичними працівниками, страховими компаніями та туроператором. Дотримуватися етичних норм при роботі з клієнтами різних культур та вікових груп. Вирішувати конфліктні ситуації у процесі надання медичного супроводу. Застосовувати принципи етичної відповідальності в управлінні туристичними подіями.	
2	15. Сучасні технології та цифрові рішення у сфері медичного супроводу у туризмі	<i>Знати:</i> Інформаційно-комунікаційні технології в управлінні медичним супроводом (eHealth, телемедицина, мобільні додатки для моніторингу стану здоров'я туристів). Цифрові системи туристичного страхування, електронні медичні картки, GPS-трекінг безпеки. Переваги й ризики використання цифрових платформ у медичному супроводі. Технології штучного інтелекту в оцінці ризиків і плануванні безпечних маршрутів. <i>Вміти:</i> Застосовувати цифрові інструменти для організації медичного супроводу туристів. Аналізувати ефективність технологічних рішень у сфері eHealth і туризму. Використовувати системи моніторингу здоров'я та безпеки туристів у реальному часі. Впроваджувати цифрові підходи до управління ризиками та кризовими ситуаціями.	
2	16. Перспективи розвитку системи медичного супроводу у туризмі України	<i>Знати:</i> Поточний стан і проблеми системи медичного супроводу в українському туризмі. Міжнародний досвід (ЄС, США, Азія) у сфері медичного супроводу туристів. Стратегії модернізації системи безпеки туризму в Україні. Напрями розвитку кадрового забезпечення, освіти, стандартизації послуг. Потенціал інтеграції інноваційних, екологічних і соціально орієнтованих підходів. <i>Вміти:</i> Аналізувати сучасний стан і тенденції розвитку медичного супроводу в Україні. Пропонувати шляхи вдосконалення системи безпеки	

туристичної діяльності. Формулювати рекомендації щодо підвищення якості медичних і страхових послуг. Застосовувати міжнародний досвід у вітчизняних умовах.

Літературні джерела **Базова:**

1. Актуальні проблеми розвитку туризму в Україні: збірник наукових праць. – Тернопіль: ЗУНУ, 2023.
2. Безпека в туризмі: навч. посіб. / За ред. О.О. Любіцевої. – К.: Альтерпрес, 2018.
3. Гнатюк Л.І. Туристична діяльність та ризики. – Тернопіль: ЗУНУ, 2020.
4. Гнатюк Л.І. Фінансові механізми у туризмі: страхування та інвестиції. – Тернопіль: ЗУНУ, 2021.
5. Гостинність і туризм майбутнього: наукові та практичні горизонти: збірник тез доповідей II-ої міжнародної науково-практичної конференції. – НУБіП України, 2023.
6. Збірник кейсів: навчальний посібник. – Луцький університет (ЛНТУ). 2021.
7. Зінько Ю.В. Туризм і міжнародне право: сучасні тенденції регулювання. – Львів: простір-М, 2022.
8. Інноваційна діяльність туристичних підприємств: дослідження українських компаній. – Морозов Д. 2023.
9. Квартальнов В.А. Туризм: підручник. – Київ: Знання, 2012.
10. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Книги – XXI, 2020.
11. Корж Н.М. Туризм і безпека: сучасні підходи та виклики. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021.
12. Корж Н.М. Правове забезпечення туристичної діяльності та безпеки. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021.
13. Корж Н.М. Безпека в туризмі: економіко-правові аспекти. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022.
14. Медико-біологічні основи туризму: навч. посіб. / О.В. Третьяков, І.М. Герасименко. – Харків: ХНАУ, 2019.
15. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: колективна монографія. – 2024.
16. Туризм в Україні: виклики та відновлення. Збірник матеріалів Міжнародного туристичного форуму. – Київський національний економічний університет, 2023.
17. Український збірник: Збірник кейсів: навч. посібник. – ЛНТУ, 2021.
18. Федорченко В.К., Панков А.В. Організація туристичної діяльності. – Київ: Альтерпрес, 2009.

Допоміжні джерела інформації

1. Гнатюк Л.І. Міжнародні аспекти туристичної діяльності. – Тернопіль: ЗУНУ, 2021.
2. Збірник наукових праць Сучасні тенденції страхового ринку в Україні та світі. – Київ: КНЕУ, 2023.
3. Зінько Ю.В. Розвиток туризму в Україні в умовах глобальних викликів. – Львів: Простір-М, 2022.
4. Колотуха О.В. Економіка і організація туристичної діяльності. – Харків: ХНУ, 2020.
5. Міжнародна академічна мобільність: виклики та перспективи. – Київ: НАУ, 2022.
6. Мельник І.В. Менеджмент ризиків у туризмі. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021.
7. Сільський та зелений туризм: досвід і перспективи розвитку: зб. наук. праць. – Тернопіль: ЗУНУ, 2023.
8. Соколов В. Міжнародні стандарти безпеки у туризмі. – Київ: НАУ, 2020.
9. Соколов В. Страхові послуги у сфері міжнародного туризму. – Київ: НАУ, 2020.
10. Сучасні аспекти туристичного законодавства: зб. наук. праць. – Тернопіль: ЗУНУ, 2022.

Міжнародні джерела

1. Behrens K. Travel Medicine: A Clinical Guide. – Springer, 2015.
2. Case Based Research in Tourism, Travel, and Hospitality and Events (Rethinking Theory and Practice) / Sigala et al. – Springer, 2024.
3. European Travel Commission. Handbook on Health Safety in Tourism. – Brussels: ETC, 2022.
4. Fletcher J., Fyall A., Gilbert D., Wanhill S. Tourism: Principles and Practice. – Harlow: Pearson, 2013.
5. Security and Safety in the Tourism Sector Volume 3: Case Studies — UNWTO.
6. OECD. Tourism Policy Responses to the COVID-19 Pandemic. – Paris: OECD, 2020.
7. OECD. Tourism Trends and Policies: Health and Safety Focus. – Paris: OECD Publishing, 2023.
8. UNWTO. Tourism and Health Safety Guidelines. – Madrid: UNWTO, 2021.
9. UNWTO. Tourism in Crisis: Safety and Recovery Report. – Madrid: UNWTO, 2021.
10. WHO. Travel Medicine: Essential Medicines and First Aid Kits. – Geneva: WHO, 2021.
11. WHO. First Aid in Outdoor Activities. – Geneva: WHO, 2021.
12. WHO. International Travel and Health. – Geneva: WHO, 2022.

Інтернет-ресурси

1. Верховна Рада України – база законодавства: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO) – розділ «Travel and health»: <https://www.who.int/travel>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO) – документи з міжнародних медико-санітарних правил: <https://www.who.int>
4. Всесвітня туристична організація (UNWTO) – стандарти та рекомендації: <https://www.unwto.org>
5. Державне агентство розвитку туризму України: <https://www.tourism.gov.ua>
6. ДСНС України – Надзвичайні ситуації
7. Дослідження UNWTO: Tourism and Insurance Report (2021).
8. Європейська Комісія – директиви щодо медичного страхування та подорожей: <https://ec.europa.eu>
9. Міністерство охорони здоров'я України – рекомендації для подорожуючих: <https://moz.gov.ua>
10. Нацкомфінпослуг України – страхові компанії
11. World Health Organization – Travel and Health
12. UNWTO – Tourism and Health Safety

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагиату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критерії оцінювання

В процесі вивчення дисципліни «Організація медичного супроводу в туризмі» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

Заліковий модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота

оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	оцінка визначається за теоретичні питання (2 пит.) – макс. 50 балів; розрахункова задача (1 задача) – макс.50 балів	оцінка визначається за завдання з тренінгу 3 блоки: 1блок-20 балів; 2 та 3 блоки-по 40 балів	оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за 2 завдання
---	---	--	--

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)